

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام امور مساجد

آمریت ارشاد و دعوت

مدیریت عمومی تنظیم خطبه ها

رهنمای خطبه روز جمعه مؤرخ: ۱۴۴۳/۶/۱۰ هجری قمری مطابق ۱۴۰۰/۱۰/۲۴ هجری شمسی

معیارهای دوستی و دشمنی در اسلام

الحمد لله الذي أنزل على عبده الكتاب وجعله هاديًا ونذيرًا، ومرشدًا لمن تمسك به واعتمد عليه في موالاته ومعاداته، فهو له سراجٌ منيرٌ، وأوجب فيه مقاطعة أهل الكفر و الشرك و من كان لهم مؤيدا و نصيرا. والصلاة والسلام على أشرف خلقه محمد - صلى الله عليه وسلم - الذي مزق الله بمبعثه ظلام الكفر، وجعل من هديه مباينة الكفر والمشركين جملة وتفصيلاً. وعلى آله وأصحابه الذين تحابوا في الله حبًّا، وجاهدوا به الكفار والمنافقين جهادًا كبيرًا وبعد:

معیار های دوستی و دشمنی در اسلام:

اگر قرآن کریم و سنت پیامبر به دقت مطالعه گردد؛ دو قسم گروه متضاد وجود دارد و در طول تاریخ با هم مبارزه نمودند یکی هم گروه حق است که عبارت از مؤمنان و مسلمانان و گروه دوم باطل است که عبارت از کسانی هستند کفر، شرک و بی دینی را اختیار نمودند.

معیارهای دوستی و دشمنی در اسلام راجع به این دو واژه تعلق میگیرد.

شریعت اسلامی ما را امر نموده است که با الله تعالی و رسول الله محبت داشته باشیم و بامؤمنان محبت داشته باشیم و با آنان کمک و همکاری کنیم و بالعکس کفر را بدبینیم و از محبت و یاری با کفار دوری کنیم.

معیار های دوستی و دشمنی در میان انسانها از دید دین مقدس اسلام باید بر مبنای ایمان، اسلام، تقوی و خدا ترسی و بدست آوردن رضامندی الله جل جلاله باشد نه موضوعات نژادی، سمتی، قومی و مذهبی؛ پس ما اگر این معیارها را در نظر داشته باشیم، کامیابی و رستگاری نصیب ما خواهد شد.

الف- معیار های دوستی :

۱- ایمان و اسلام است،

لازم است که ما دوستی را در میان انسانها بنابر ایمان و اسلام بودن افراد عیار نماییم.

آن چیزی که با دیگران در آن اختلاف داریم موضوع ایمان است؛ هر کسی به الله تعالی ایمان آورد؛ مامسلمانان آنرا دوست داریم و با آن همکاری می کنیم فرق نمی کند که از کدام قوم، یا اقلیم و رنگ است. و هر کسی که به الله تعالی کافر شود؛ آنرا بد می بینیم و با ایشان بغض و دشمنی می کنیم تا به اسلام روی آورد.

پس موضوع ایمان و کفر برای ما مسلمانان بسیار مهم است. برای ما مسلمانان معیار محبت، مهر و دوستی اسلام ایمان است و همچنان معیار بغض، بدبینی و دشمنی کفر و بی دینی است.

همان طوریکه الله جل جلاله در قرآن کریم معیار دوستی و اخوت بین انسانها؛ ایمان را قرار داده میفرماید: { إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ } { الحجرات: (۱۰) }
ترجمه: یقیناً مؤمنین با همدیگر برادر اند و در میان شان اصلاح کنید تا که رحم کرده شوید.

قال الله تعالى في مقام آخر: { وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ (۷۱) التوبة

ترجمه: و مردان و زنان مومن بعضی آنها دوستان بعض دیگر اند و بر مبنای دین اسلام با هم دوستی دارند.

جالب این است که از رابطه مومنان با یکدیگر به کلمه اولیاء یاد کرده و گفت: (بعضهم اولیاء بعض) آنان دوستان یک دیگر اند و هنگام تذکر از منافقین گفت: (بعضهم من بعض) آنان از یکدیگر اند، درباره منافقین کلمه (من) را ذکر کرد و از ولایت باهمی آنان چیزی نگفت اشاره به این است که تجمع منافقین بنا بر رسوم، سیاست، قومیت و منافع شخصی است و اساس دینی و جنبه دوستی ندارند و چنین تجمع چون فاقد اساسات بی دوام است، لذا احتمال از هم پاشیدن آن قوی است اما تجمع مومنان چون به اساس ایمان و محبت و مشارکت در توحید و ایمان است لذا اسباب این ولایت و دوستی در چنین تجمع قوی و محکم است.

و در آیه دیگر میفرماید: {مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ} الفتح : ۲۹

و در آیه دیگر میفرماید: {قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (۳۱) قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ} آل عمران: (۳۲)

ترجمه: بگو اگر واقعاً شما الله و رسول را دوست میدارید (علامه اش این است که) مرا پیروی کنید «این آیه همچون میزانی است که دوستان صادق الله را از مدعیان کاذب امتیاز میبخشد و علامه دوستی و معیار محبت به الله را در اطاعت رسول الله صلی الله علیه و سلم قرار میدهد و ثمره اتباع پیامبر صلی الله علیه و سلم این است که الله شما را دوست میدارد و گناهان شما را می آمرزد و الله آمرزگار است؛ بگو الله و رسول وی را اطاعت کنید» اتباع رسول عبارت از اطاعت او، و اطاعت عبارت از امتثال امر و اجتناب از نهی و تصدیق خبر او است و اگر از اطاعت الله و رسولش روی گردانند (آن کفر است) پس الله کافران را دوست نمی دارد.

رسول الله صلی الله علیه و سلم میفرماید: (عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- أَنَّهُ قَالَ « مَنْ أَحَبَّ لِلَّهِ وَأَبْغَضَ لِلَّهِ وَأَعْطَى لِلَّهِ وَمَنْعَ لِلَّهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ ». سنن ابی داود

ترجمه: کسیکه دوستی میکند برای الله و بغض میکند برای الله میدهد برای الله و نمی دهد به رضای الله به تحقیق تکمیل کرده ایمان خویش را.

در یک حدیث دیگری آمده است، عن انس بن مالک رضی الله عنه عن النبی صلی الله علیه و سلم قال: (ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ بَهْنَ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ: أَنْ يَكُونَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا ، وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ ، وَأَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهُ ، كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقَدَّفَ فِي النَّارِ) متفق علیه.

ترجمه: از انس بن مالک رضی الله عنه روایت است که نبی کریم صلی الله علیه و سلم فرمود: کسی که این سه خصلت را داشته باشد شیرینی ایمان را می چشد، یکی اینکه: الله و رسولش را از همه بیشتر دوست داشته باشد دوم اینکه محبتش با هر کس بخاطر خوشنودی الله باشد، سوم اینکه برگشتن به سوی کفر برایش مانند رفتن در آتش ناگوار باشد.

۲- معیار دوستی تقوای است :

باید معیار و ملاک دوستی مسلمانان بر مبنای تقوای و خدا ترسی باشد پس ما باید کسانی را که تقوای و خدا ترسی داشته باشند به عنوان دوستان خود انتخاب نماییم.

خداوند متعال میفرماید: {إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ} المائدة: ۵۵

ترجمه: دوست شما فقط الله و رسول و مؤمنانی اند که نماز برپا میدارند و زکات میدهند و در برابر او امر الله فروتن اند. امام ابو جعفر طبری در تفسیر این آیه متبرکه چنین نوشته است: قال أبو جعفر: يعني تعالى ذكره بقوله: "إنما وليكم الله ورسوله والذين آمنوا"، ليس لكم، أيها المؤمنون، ناصر إلا الله ورسوله، والمؤمنون الذين صفتهم ما ذكر تعالى ذكره. فأما اليهود والنصارى الذين أمرهم الله أن تبرأوا من ولايتهم، ونهاكم أن تتخذوا منهم أولياء، فليسوا لكم أولياء لا نصراء، بل بعضهم أولياء بعض، ولا تتخذوا منهم ولياً ولا نصيراً. تفسير الطبري - ط الرسالة - أحمد شاکر

ترجمه: امام جعفر طبري در مورد تفسير اين آيه متبرکه چنين نوشته است: گفت ابو جعفر الله تعالي در اين آيت فرموده: { إِنَّمَا وَلِيكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا } نيست براي شما اي مؤمنين كمك كننده اي بجز الله ورسول وي و مؤمنين، هر چه الله تعالي امر فرموده كه شما از دوستي با يهود و نصارا منع شويد زيرا آنها براي شما دوستان و كمك كننده گان نيستند بلكه بعضي شان دوستان بعضي و كمك كنندگان بعضي هستند.

۳- معيار دوستی رضامندی الله:

نخستين شرط دوستی پايدار و صادقانه دوستی است كه بخاطر رضای خداوند جل جلاله باشد همانگونه كه حديث قدسی است: (عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ فَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَحْكِي عَنْ رَبِّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ حَقَّتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ فِي) مسند أحمد - الرسالة

ترجمه: محبتم را بر کسانی كه بخاطر من يك ديگر را دوست دارند واجب كردم.

عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- « أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ ». سنن أبي داود

ترجمه: محبوبترين عمل از اعمال بندگان نزد خداوند صميميت و نفرت فقط برای رضای خدا باشد.

نمونه های دوستی با مؤمنان:

۱- هجرت به کشورهای اسلامي، هجرت عبارت از انتقال از کشورهای کفري به کشورهای اسلامي را گفته ميشود بخاطر اقامه دين و شعائر ديني هجرت بدین معنا و به اين غرض باقي هست تا برآمدن آفتاب از مغرب يعني تا به روز قيامت، در اين مورد پيغمبر صلی الله عليه وسلم فرموده اند: (« أنا برىء من كل مسلم يقیم بين أظهر المشركين » سنن أبي داود

نبي عليه السلام فرموده كه من از هر مسلماني كه در بين كفار زندگي ميكند بيزار استم .

۲- كمك كردن مسلمانان با نفس، مال، زبان و هر آنچه يكيه ضرورت دارند براي پيش برد امور ديني و دنيايي شان.

قال تعالى: (وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ) . (التوبة: ۷۱)

وقال تعالى: (وَإِنْ اسْتَنْصَرُواكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ) (الأنفال: ۷۲) .

۳- اظهار همدردی نمائيد همراي مؤمنين در درد و اندوه و خوشحالي شان چنانچه پيامبر صلي الله عليه وسلم ميفرمايد: (مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالْحُمَى وَالسَّهْرِ) .

۴- خيرخواهي، محبت نمائيد همراي مؤمنين و همرايشان فريب و خدع ننمائيد، چنانچه رسول الله صلي الله عليه وسلم فرموده: (لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ) .

۵- احترام و عزت كردن مؤمنين و عدم عيب جوئی مؤمنين همان گونه كه الله تبارك و تعالي فرموده: ((يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءً مِنْ نِسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بئسَ الإسمُ الفسوفُ بعدَ الإيمانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (۱۱) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنْ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ) . (الحجرات: ۱۱-۱۲).

۶- همراهي كردن مؤمنين در حالات سختی، آسانی، شدت و آرامی به خلاف اهل نفاق كه همراي مؤمنين در حالت آسانی ميبودند و بخل ميورزيدند در حالت سختی چنانچه الله تعالي در قرآن كريم فرموده: (الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فِتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعُكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) . (النساء: ۱۴۱).

۷- زیارت و محبت همراهی مؤمنین همانگونه که در حدیث قدسی گفته شده: (وَجَبَتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَزَاوِرِينَ فِيَّ) . (۸) وفي حدیث آخر (أَنَّ رَجُلًا زَارَ أَخًا لَهُ فِي اللَّهِ فَأَرَادَ اللَّهُ لَهُ عَلَى مَدْرَجَتِهِ مَلَكًا فَسَأَلَهُ أَيْنَ تُرِيدُ ؟ قَالَ : أُرِيدُ أَخًا لِي فِي اللَّهِ ، قَالَ هَلْ لَكَ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَرُبُّهَا قَالَ : لَا ، غَيْرَ أَنِّي أَحْبَبْتُهُ فِي اللَّهِ قَالَ : فَإِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ بِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحْبَبَكَ كَمَا أَحْبَبْتَهُ فِيهِ) . (۹)

۸- احترام گذاشتن به حقوق مسلمانان طوریکه نبی علیه الصلاة والسلام فرموده: (فلا یبیع علی بیعهم ولا یسوم علی سؤمهم ولا یخطب علی خطبتهم ولا یتعرض لما سبوا إلیه من المباحات .

قال : (ألا یبیع الرجل علی ینع أخیه ولا یخطب علی خطبته) . وفي رواية (ولا یسم علی سؤمه) .

۹- نرمی کردن همراهی طبقه ضعیف مسلمانان طوریکه خداوند جل جلاله در قرآن کریم فرموده: (وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا) . (الكهف: ۲۸)

كما قال النبي: (هل تنصرون وثرر قون إلا بضغفانكم) . بخاری

۱۰- دعاء و طلب مغفرت برای کفار چنانچه الله تبارک و تعالی در قرآن کریم میفرماید: (وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ) . (محمد ۹) .

وقال سبحانه: (رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ) . (الحشر ۱۰) .

ب- معیار دشمنی :

مراد از دشمنی اینست که ما مسلمانان باید کفر و اهل کفر، شرک و اهل شرک را بد ببینیم و از آنان بیزار باشیم و آنان را دشمنان الله و رسول بدانیم و آنان را دشمنان اسلام و مسلمانان بنگریم.

الله تعالی میفرماید: { لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ } مجادله: (۲۲)

ترجمه: هیچ قومی را نخواهی یافت، که به الله جل جلاله و روز آخرت ایمان داشته باشند و با این وصف آنها کسانی را دوست بگیرند که همراهی الله و رسولش دشمنی داشته باشند، گرچه آنها پدران، یا پسران یا قوم و قبیله ایشان باشند، چرا که الله بدلای مومنین ایمان را نقش نموده است و آنان را با رحمتی از جانب خود یاری داده است و در آخرت آنها را به باغ های داخل میکند که از زیر قصرها و درختان آنان نهرها روان هستند که در آنجا جاویدان میمانند، الله از ایشان خوشنود اند و ایشان از الله خوشنود و راضی اند.

برخی از مفسرین قرآن کریم فرموده اند که این آیت در مورد ابو عبیده ابن جراح نازل شده است که پدر خود را در غزوه بدر به قتل رساند و در باره ابوبکر صدیق گفته شده که در جنگ بدر خواست که پسرش را در جنگ بدر به قتل برساند، اما او از پیش رویش یکطرف شد .

و در باره مصعب ابن عمیر آمده که برادر خود عبید ابن عمیر را در جنگ بدر به قتل رساند و در مورد عمر ابن خطاب آمده که مامای خود را بنام عاص ابن هشام در جنگ بدر به قتل رساند و همچنان حضرت امیر حمزه، حضرت علی و عبیده ابن الحارث همراهی عتبه و شیبیه و ولید که از قوم و قبیله شان بوده جنگیده و آنها را به قتل رسانیدند.

این کار دلیل قوی است بر اینکه معیار دوستی و دشمنی در اسلام خویشاوندی، قومی، نژادی، و سمتی نبوده بلکه فقط ایمان بوده و بس .

در آیه دیگری الله تعالی میفرماید: { لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيَحْذَرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ } آل عمران: (۲۸)

ترجمه: مومنان نباید جز مومنان، کافران را دوست انتخاب کنند زیرا دوستی با کفار سبب نیک شمردن طریقۀ کافران و باعث رضا به کفر آنها میگردد و نتیجه ای رضا به کفر؛ کفر است.

(إِنَّمَا يَنْهَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ) [الممتحنة: ٦]

ودر آیه دیگری میفرماید: {وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ} {البقره: (١٢٠)}

ترجمه: وهرگز یهود و نصارا از تو راضی نمی شوند تا آنکه آئین شان را پیروی کنی.

این موضوع در سوره های: آل عمران، آیه ١١٨، نساء آیه ١٤٤، مائده آیه ٥١، التوبه آیه ٣٣ و ممتحنه آیه ١٣ ذکر شده است.

وقد قال عبدُ اللهِ بنُ عباسٍ - رضى اللهُ عنهما -: (مَنْ أَحَبَّ فِي اللهِ وَأَبْغَضَ فِي اللهِ وَوَالَى فِي اللهِ وَعَادَى فِي اللهِ فَإِنَّمَا نَثَلٌ وَوَلَايَةُ اللهِ بِذَلِكَ ، وَقَدْ صَارَتْ عَامَةً مُوَاحَاةُ النَّاسِ عَلَىٰ أَمْرِ الدُّنْيَا وَذَلِكَ لَا يُجْدِي عَلَىٰ أَهْلِهِ شَيْئاً) رواه ابن جرير

آری اگر رابطه و تحالف با کفار بدون رضا به طریقۀ آنها برای مصلحت مسلمانان باشد مانعی نیست طوریکه الله تعالی میفرماید: { لَا يَنْهَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ } {الممتحنة: (٨)}

ترجمه: منع نمی کند الله شمارا نسبت به کسانی که در امر دین با شما جنگیدند و شمارا از دیار تان بیرون نراندند اینکه با ایشان نیکی و عدالت کنید خداوند دوست دارد عدالت کننده گان را.

اعمالیکه به دوستی کفار دلالت می کند:

١- مشابهت با کفار در لباس در کلام و غیره... زیرا مشابهت همراهی کفار در لباس و غیره دلالت بر محبت با آنها میکند از همین جهت نبی علیه الصلاة والسلام فرموده: (مَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ) ، حرام است مشابهت همراهی کفار در آنچه هایکه از خصوصیات ، عادات، عبادات، و اخلاق آنها است مانند: تراشیدن ریش، و گذاشتن بروت ، و صحبت کردن به زبان ایشان مگر در وقت ضرورت و در هیئات لباس و خورد و نوش و غیره...

٢- زندگی کردن در بلاد کفر بخاطر فرار از دین و هجرت نکردن از آن به دار الاسلام واجب بر مسلمانها ، زیرا زندگانی کردن در بلاد کفر دلالت میکند به دوستی با کفار و لهذا حرام قرار داده الله تعالی اقامت گزیدن مسلمانان در بین کفار در صورتیکه توان هجرت کردن را داشته باشد. سفر به بلاد کفر بخاطر عیش و نوش ، سفر به بلاد کفر حرام است مگر در وقت ضرورت مانند: تداوی ، تجارت ، تعلیم بخاطر تخصص که امکان نباشد تحصیل آن مگر به ٣- سفر کردن به این بلاد به اندازه ضرورت جائز است و قتیکه ضرورت ختم شد رجوع واجب است.

٤- کمک کردن و نصرت کردن کفار را بر علیه مسلمانان و صفت کردن ایشان ، و دفاع کردن از ایشان که این موارد از جمله نواقض اسلام و اسباب ردت شمرده شده است.

٥- کمک خواستن ، اعتماد کردن و دوستی با ایشان و گرفتن دوستان مخفی و مشاورین طوریکه الله تعالی در قرآن کریم و نبی علیه السلام در احادیث خویش از این کار بر حذر داشته و میفرماید: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِيَدِيكُمْ دُونَكُمْ وَلَا يَتَّخِذُوا بِدُونِكُمْ خَبَالًا وَدُوا مَا عَيْنُكُمْ قَدْ بَدَتْ الْبُعْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ (١١٨) هَا أَنْتُمْ أَوْلَاءُ يُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَفُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأُنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُؤْتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنْ أَلَّفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ بِيَدَاتِ الصُّدُورِ (١١٩) إِنْ تَمَسَّسْتُمْ حَسَنَةً تَسْؤُهُمْ وَإِنْ تُصِيبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا) . (آل عمران: ١١٨-١٢٠) . فهذه الآيات الكريمة تشرح دخائل الكفار وما يكُونُهُ نحو المسلمين من بغض ما يُدْبِرُونَهُ ضِدَّهُمْ مِنْ مَكْرٍ وَخِيَانَةٍ وَمَا يُحِبُّونَهُ مِنْ مَضْرَةِ الْمُسْلِمِينَ وَإِصَالِ الْأَذَى إِلَيْهِمْ بِكُلِّ وَسِيلَةٍ ، وَأَنَّهُمْ يَسْتَغْلُونَ ثِقَةَ الْمُسْلِمِينَ بِهِمْ فَيَحْطِطُونَ لِلْإِضْرَارِ بِهِمْ وَالنَّيْلِ مِنْهُمْ .

امام احمد در مسند خود این روایت را نقل نموده اند: عن أبي موسى الأشعري -قال: قلتُ لعمرَ: لي كاتبٌ نصرانيٌّ، قال: مالكٌ قاتلكَ اللهُ، أما سمعتَ قولَه تعالى (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ) (المائدة: ۵۱). ألا اتخذتَ حنيفاً! قلتُ: يا أميرَ المؤمنينَ لي كتابتُه وله دينُه، قال: لا أكرمُهم إذ أهانهم اللهُ، ولا أعزُّهم إذ أدلهم اللهُ، ولا أدينهم وقد أقصاهم اللهُ.

۶- عیار کردن تاریخ را به تاریخ آنها مثل تاریخ میلادی که عبارت است از تاریخ تولد عیسی مسیح علیه السلام وچیز های که از نزد خود در دین مسیح علیه السلام اختراع کردند و استفاده از این تاریخ یک نوع مشارکت در زنده نگهداشتن شعار آنها است، از خاطر اجتناب کردن از این تاریخ اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم در زمان خلافت حضرت عمر به تاریخ هجری قمری رجوع کردند که این عمل بر وجوب مخالفت از کفار میکند.

۷- شرکت کردن در اعیاد شان یا کمک کردن در تجلیل اعیاد شان.

۸- نام نهادن به نام های کفری؛ طوریکه بعضی مسلمانان بچه ها و دختران خود را بنام های غیر اسلامی نام گذاری میکنند و اسماء پدران، مادران، واجداد خود را که در جامعه مشهور هستند ترک میکنند که در این باره نبی علیه السلام فرموده: (حَبِزُ الْأَسْمَاءِ عَبْدُ اللَّهِ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ) (۳) و بسبب تغییر الأسماء فقد وُجِدَ جَيْلٌ يَحْمِلُ أَسْمَاءَ غَرِيبَةً، مما يسببُ الانفصالَ بينَ هذا الجيلِ والأجيالِ السابقةِ ويقطعُ التعارفَ بينَ الأسرِ التي كانت تُعرفُ بأسمائها الخاصةِ.

۹- استغفار خواستن و ترحم نمودن به کفار که الله تعالی این کار را حرام قرار داده: (مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أَوْلِيَا قُرْبَى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ). (التوبة ۱۱۳). لَأَنَّ هَذَا يَتَضَمَّنُ حَبَّهُمْ وَتَصْحِيحَ مَا هُمْ عَلَيْهِ.

۱۰- وارد نمودن قانون کفری برابراست که قانون شرقی باشد یا غربی در قوانین اسلامی و طعن گفتن مسلمانانیکه طالب شریعت غرای محمدی هستند از روی تعصب و...

ثمرات و نتایج معنوی دوستی به خاطر رضای خداوند جل جلاله

رسول الله صلی الله علیه وسلم این گونه دوستی دوستان را در زیر سایه عرش الهی قرار داده است: (سبعة يظلهم الله في ظله يوم لا ظل الاظله... رجلا ن تحابفا لله اجتماعا عليه وتفرقا عليه) بخاری

ترجمه: خداوند جل جلاله هفت گروه را در روز قیامت که جز سایه عرش او سایه دیگری نیست، در زیر آن میگیرد که از آنجمله هفت گروه دو مردی اند بخاطر رضای خدا با هم دوستی میکنند.

در قیامت نظر به فرموده رسول الله صلی الله علیه وسلم انسان همان دوستان دنیوی خویش میباشد طوریکه فرموده اند: (المرء مع من احب)

ترجمه: انسان همراهی کسی میباشد در قیامت که او را دوست دارد.

پس بنا بر فرموده رسول خدا صلی الله علیه وسلم انسان به همراهی دوستانی که در دنیا داشته حشر میشود.

برما مسلمانان لازم است که با کفار: یهود و نصارا دوستی نکنیم که خدای نخواستہ در میدان محشر همراهی آنها محشر نشویم ..

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته